Openbaar Zaaknummer: Z/25/322546

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Gebiedsraamwerk in het kader van het 380/150 kV station

Collegedatum: 18 november 2025

Voorgesteld besluit
de Gemeenteraad besluit:

1. Het gebiedsraamwerk vast te stellen, als kader voor de gebiedsvisie, (bijlage 1), met als inzet het realiseren van maximale meerwaarde voor het zoekgebied voor het nieuwe 380/150 kV station, met daarin:
    - Als kader dat leefbaarheid voor inwoners van kernen en buurtschappen centraal staat in het gebiedsraamwerk met onder andere de beleving van rust en ruimte als unieke gebiedskenmerken
    - De bevestiging van de thema's agrarisch landgebruik + natuur + water + recreatie als leidende thema's waar we als gemeente toekomstbestendig ruimte voor willen hebben en maken
    - Vanuit deze leidende thema's en de effecten op leefbaarheid te zorgen voor het realiseren van maximale meerwaarde.
    - Bij huidige en toekomstige ruimteclaims uit het thema Energie actief gezocht moet worden naar meerwaarde voor het gebied en de lokale gemeenschap gekoppeld aan bovenstaande thema's.

Aanleiding
Op 16 juni 2025 hebben het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) en netbeheerder TenneT het Voornemen en Participatieplan (V&P) voor het 380/150 kV station Wijchen gepubliceerd. De volgende stap is een onderzoek naar de effecten van de verschillende locaties. Dit onderzoek, de Integrale Effect Analyse (IEA), wordt uitgevoerd door TenneT. Het doel van dit onderzoek is om te bepalen waar het station het beste kan komen.

Om ervoor te zorgen dat gebieds- en regiobelangen integraal worden meegewogen bij locatiekeuze en inpassing van het station heeft de Gemeente Wijchen samen met de Provincie Gelderland opdracht gegeven tot het opstellen van een gebiedsvisie. Dit hebben wij aangegeven in onze reactie op het V&P. Wij willen het station realiseren mét een maximale meerwaarde voor het gebied en de lokale gemeenschap, waarbij we constateren dat deze meerwaarde nog niet in beeld is. Het gebiedsraamwerk dat hier voorligt is de eerste stap in het proces. Het bevat een overzicht van de gebiedskenmerken, de ruimtelijke claims en de leidende principes in het gebied.

Wij leggen dit gebiedsraamwerk aan u als raad voor, als basis voor de verdere uitwerking van kansen en knelpunten op de verschillende zoeklocaties. Vervolgens gebruiken we dat om in deze fase van het project aan het ministerie van KGG en TenneT mee te geven hoe zij in hun onderzoek (de IEA) rekening dienen te houden met de kwaliteiten in het gebied. Dit om in te zetten op een maximale meerwaarde voor het gebied, gegeven de komst van het station.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)
01-07-2025	Z/25/305030 het College van B&W besluit: 1. Kennis te nemen van de bijgevoegde reactie op het Voornemen en Participatieplan voor het 380/150 kV station Wijchen en deze in te dienen via de formele weg; 2. De raad hierover te informeren via de bijgevoegde infonota; 3. De omliggende gemeenten te informeren middels de bijgevoegde brief.
11-06-2025	Z/25/301394 het College van B&W besluit: 1. Een visie op te stellen voor het zoekgebied van het hoogspanningsstation; 2. De bijgevoegde informatienota aan de raad aan te bieden.
14-05-2025	Z/24/240591 het College van B&W besluit de bijgevoegde informatienota voor te leggen aan de gemeenteraad.
26-11-2024	Z/24/267805 het College van B&W besluit: 1. in te stemmen met de beantwoording van schriftelijke vragen Kernachtig Wijchen: 'Tempo maken en duidelijkheid over compensatie hoogspanningsverdeelstation?'.

Gewenst resultaat
Een vastgesteld gebiedsraamwerk dat de basis vormt voor de gebiedsvisie en waarmee we als gemeente en regio input kunnen leveren op de IEA die TenneT uitvoert.

Argumenten

1.1 Het gebiedsraamwerk vormt de basis voor de input op de Integrale Effect Analyse van TenneT en verankert de gebieds- en regiobelangen

Het gebiedsraamwerk geeft een overzicht van alle thema's en ruimtelijke ontwikkelingen die spelen in het zoekgebied voor het 380/150 kV station. Ook is aan de hand van scenario's onderzocht wat mogelijke toekomstige ontwikkelingsrichtingen zouden kunnen zijn en wat deze voor effect zouden hebben op het gebied en de locatiekeuze van het station. Op basis hiervan kunnen we aan TenneT en KGG meegeven welke criteria uit de IEA naar onze mening extra gewicht zouden moeten krijgen. Daarmee laten we als gemeente en als regio zien wat wij belangrijk vinden voor het gebied.

Voor de verdere uitwerken van de reactie op het onderzoek van TenneT, het IEA, wordt er aan de hand van het gebiedsraamwerk nog ingegaan op de kansen, knelpunten en de voorwaarden per mogelijke locatie.

1.2 Het gebiedsraamwerk is tot stand gekomen in samenwerking met partijen uit de regio

Het gebiedsraamwerk is het resultaat van een meerdere sessies met experts vanuit verschillende vakgebieden van de provincie, de GMR en de gemeente én twee sessies met belanghebbenden uit het gebied, waaronder de

leefbaarheidsgroepen, Natuur en milieu Wijchen, energie coöperatie Leur en vertegenwoordigers van de landbouw. Het gebiedsraamwerk is daarmee een breed gedragen stuk.

1.3 Het gebiedsraamwerk biedt een kader voor de creatie van meerwaarde voor gebied met de komst van het 380/150kV station
Het gebiedsraamwerk geeft een overzicht van:

- de kenmerken van het gebied,
- de ruimtelijke plannen,
- en de leidende principes in het gebied.

Er is gekeken naar verschillende scenario's om te zien wat de invloed van toekomstige ontwikkelingen kan zijn. Zo wordt duidelijk wat wenselijk is voor het gebied en wat daarin wenselijk zou zijn. We zetten daarbij in op impulsen voor versterking van het karakteristieke landschap; impulsen voor het regio arrangement 'Meer Landschap, meer stad' en NOVEX ontwikkelingen. Dit kan daarmee ook leiden tot compensatie en/of investeringen in andere ontwikkelingen in het gebied.

1.4 Het gebiedsraamwerk benadrukt dat inpassing van het thema energie gebieds-on-eigen is
Het gebiedsraamwerk laat zien dat de huidige en toekomstige kwaliteit van het gebied liggen in de thema's agrarisch landgebruik, natuur, water en recreatie. Dit zijn de kwaliteiten die uit alle sessies naar voren blijven komen. Een impuls op het gebied door middel van het toevoegen van het thema energie is een scenario dat als niet kansrijk en zelfs als verstoring wordt ervaren in het voornamelijk agrarische gebied dat zich laat beleven als gebied met ruimte en rust. Daarnaast vormt de toevoeging van energie infrastructuur een mogelijke bedreiging voor de leefbaarheid in het gebied.

1.5 Het gebiedsraamwerk laat zien dat een grote ingreep op het thema energie vraagt om compensatie op meerdere thema's
Het gebiedsraamwerk laat zien dat het nodig is om breed en integraal te kijken naar de toekomst van het gebied. Zeker wanneer het gebied een dergelijke inpassing op energie krijgt, moet er gezocht worden naar meerwaarde op meerdere kenmerken en kwaliteiten. Dit betekent concreet dat compensatie op perceelniveau ontoereikend is om de kwaliteiten van het gebied te kunnen behouden. Daar waar gezocht moet worden naar een meerwaarde is op meerdere kwaliteiten een impuls noodzakelijk. Wanneer er nog extra hectares energie aan het gebied toegevoegd zouden worden, stijgt de noodzaak tot compenseren nog sneller. Het gaat in tegen alle beleveniswaarde die er op dit moment is in het gebied.

1.6 Aansluiten bij de planning van TenneT zorgt voor zoveel mogelijk impact
Bij het plannen van het gebiedsproces volgen we de planning van TenneT. Zo kunnen we op tijd onze wensen en ideeën laten horen. We reageren dan niet pas achteraf op de resultaten van TenneT, maar denken vanaf het begin mee.

Tegenargumenten en risico's

1.1 Niet alle partijen konden bij de expertsessies aanwezig zijn of gaven aan nu input te willen leveren.
Partijen die niet bij de expertsessies aanwezig konden zijn, zijn apart gesproken en hebben op die maner input kunnen leveren. Er zijn ook partijen die schriftelijke gereageerd hebben en ook die input is meegenomen in de uitwerking van het

gebiedsraamwerk. De partijen die nu aangaven geen input te willen of kunnen leveren betrekken we op een later moment alsnog als er meer concreet is.

1.2 TenneT en het ministerie van KGG kunnen onze inbreng naast zich neer leggen
Dat wij tijdig onze input aanleveren voor de IEA is geen garantie dat TenneT deze ook volledig zal overnemen. TenneT is wettelijk verplicht om onze input serieus te nemen, maar kan onderbouwd daar vanaf wijken. Uw raadsbesluit kan de positie van het gebiedsraamwerk verder verstevigen en daarmee kunnen we een nog steviger positie in dit gesprek innemen. Het opstellen van een gebiedsvisie, met het gebiedsraamwerk als eerste stap, is altijd een zinvolle stap, ook als TenneT hier niet geheel in mee gaat. Omdat het helpt om te sturen op gewenste toekomstige ontwikkelingen in het gebied.

Financiële gevolgen
Voor het opstellen van de gebiedsvisie zijn er middelen in de begroting opgenomen. Het gaat om een totaalbedrag van €150.000 voor 2026. De inzet is om deze middelen via het ministerie van KGG terug te krijgen. Daarnaast blijven we inzetten op financiële compensatie en meerwaarde voor het gebied.

Communicatie
Over voortgang gebiedsproces communiceren we via de gemeentelijke kanalen.

Inwonersparticipatie
Bij het opstellen van het gebiedsraamwerk zijn verschillende belangengroepen betrokken. Er zijn een tweetal werkateliers georganiseerd. Hiervoor zijn partijen uitgenodigd die belangen hebben in het gebied en een divers scala aan perspectieven vertegenwoordigen. Het gaat om de volgende partijen:

- Leefbaarheidsgroepen Batenburg, Bergharen, Niftrik en Hernen/Leur
- ZLTO (Land en Tuinbouw Organisatie)
- Energie coöperatie Leur
- Natuur en Milieu Wijchen
- Stichting Gelders Landschap en Kastelen
- Bedrijvenvereniging Wijchen-Oost en Bijsterhuizen

Met een aantal van deze partijen is een gesprek gevoerd voorafgaand aan de werkateliers om hun zorgen en belangen in kaart te brengen. De laatste twee partijen hebben besloten niet deel te nemen aan het gebiedsproces. Van het Gelders Landschap hebben wij wel een visie document ontvangen.

In het eerste werkatelier hebben de genodigden aan de hand van scenario’s gekeken naar de kenmerken van het gebied. In het tweede werkatelier is gekeken of de thema’s die uit de eerste werksessie waren opgehaald herkend werden en naar welke kansen of randvoorwaarden de betrokkenen zagen voor het station. De omgevingsmanager van TenneT is die avond ook aangesloten om vragen te beantwoorden. In de vervolgstappen worden met nog meer lokale betrokkenen gesprekken gevoerd, waaronder lokale grondeigenaren en lokale ondernemersverenigingen.

Uitvoering of Vervolgstappen
Nadat de gemeenteraad het gebiedsraamwerk heeft vastgesteld, volgen er in januari nog twee verdiepende bijeenkomsten. Eén bijeenkomst is met de belangengroepen die eerder hebben meegedacht in de werkateliers, aangevuld met meer lokale groepen zoals de grondeigenaren en lokale ondernemersverenigingen. De andere bijeenkomst is met experts van de gemeente, provincie, de Groene Metropool Regio, Liander en het

Waterschap. Zij hebben eerder ook meegedaan aan expertsessies. Het doel van deze bijeenkomsten is om, op basis van het gebiedsraamwerk, de kansen en knelpunten voor de zoeklocaties in beeld te brengen. Dit vormt samen de reactie op het onderzoek van TenneT (de IEA) en hoe zij dit verder uit werken.

Deze reactie wordt vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders. Om aan te sluiten bij de planning van TenneT, wordt de reactie vóór eind januari verstuurd.

Daarna begint fase twee van het maken van de gebiedsvisie. Het gebiedsraamwerk wordt dan verder uitgewerkt. Voor deze stap moet nog opdracht worden gegeven.

Geheimhouding
Niet van toepassing.